

Miljødirektoratet

Oslo/Hamar, 11.05.2021

Deres ref.: Høringsnummer 2019/6955

Vår ref.: 509.193/AH/2021/33

Høringsuttalelse – forslag til krav til merking av enkelte plastprodukter

Norsk Vann støtter direktoratets forslag om krav til merking av enkelte plastprodukter.

Norsk Vann mener at merkekravet bør gjelde flere produkter enn det som er foreslått i høringen, og ikke bare engangsprodukter i plast, men også produkter av andre materialer og produkter som er ment brukt mer enn en gang.

Norsk Vann mener at det forurensar betaler prinsippet må ligge til grunn også for dette området, og at det i tillegg til merkekravet må være et krav til produsentene om å gjennomføre opplysningskampanjer for å bevisstgjøre forbrukerne om hensikten med merkingen og informasjon om riktig avfallshåndtering.

Norsk Vann* viser til høring kunngjort av Miljødirektoratet 26.03.2021 med forslag om å innføre krav til merking av enkelte plastprodukter. Vi ble gjort oppmerksom på høringen av Hold Norge Rent, og vil først uttrykke skuffelse over at Norsk Vann ikke ble kontaktet direkte av Miljødirektoratet om dette. Våre medlemmer er blant de som får merke konsekvensene av manglende merking og informasjon fra produsentene om de forholdene som høringen omhandler, gjennom alle én- og flergangsprodukter som kastes i toalettet.

Som interesseorganisasjon for vann- og avløpsvirksomhetene i den norske vannbransjen, vil Norsk Vann komme med innspill til direktoratets forslag.

Avløpsbransjen og norske kommuner har gjennom lang tid brukt mye ressurser på kampanjer og annet holdningsskapende arbeid for å unngå at befolkningen kaster ulike artikler i toalettet. Nettsidene dovett.no og fettvett.no er etter hvert kjent blant mange, og mange barn og voksne har lært seg regla om at det bare er tre ting som skal i do.

Likevel havner det hver dag altfor mye søppel i toalettet, som ikke har noe der å gjøre. Feil bruk av toalettet kan forårsake gjentetting rørene i bolig, med påfølgende skader i egen eller andres bolig. Det mange ikke tenker på er hva som skjer med søpla videre – via de private stikkledningene, som er huseiers eget ansvar, før avløpsvannet ledes til den kommunale ledningen. For at avløpsvannet skal nå fram til renseanlegget, må det ofte passere flere pumpestasjoner. Det som blant operatører omtales som kloakksøppel (blanding av våtservietter, filler, kluter, bind, q-tips og annet) har der en tendens til å legge seg rundt pumpehjulet, der det til slutt forårsaker pumpestopp. Slike pumpestopp medfører nødvendig utrykning for vaktmannskapene, og medfølgende ekstra kostnader for kommunen. Kostnaden for dette betales som kjent til slutt av alle, gjennom VA-gebyret. Pumpestopp kan i tillegg forårsake at urensset avløpsvann renner direkte ut i naturen. Slike utslipp skjer også når avløpssystemene blir overbelastet på grunn av mye nedbør, eller ved andre uforutsette hendelser. Dette er selvsagt i

Norsk Vann BA

Vangsvegen 143, NO-2321 Hamar Telefon: +47 62 55 30 30 E-post: post@norskvann.no
Internett: www.norskvann.no Organisasjonsnummer: NO 986 273 026 MVA Bankgirokonto: 7162 05 19876

seg selv uheldig, men det blir ekstra ille når vannet også inneholder mye kloakksøppel. Når avløpsvannet kommer fram til renseanlegget blir forhåpentligvis kloakksøpla fjernet i det første, mekaniske rensetrinnet; rista. I tråd med utviklingen har lysåpningene på disse innretningene blitt stadig mindre, slik at mer søppel fjernes. Dette er et driftspunkt som krever investeringer og vedlikehold, noe som kunne vært mindre dersom mengden kloakksøppel ble redusert. Til slutt skal kloakksøpla avhendes på forsvarlig vis, noe som for det meste skjer til forbrenningsanlegg. Forbrenningsavgiften for denne type avfall er betydelig, og økende.

Når de samfunnsmessige kostnadene ved tiltaket som er foreslått i denne høringen skal vurderes, hører derfor også den positive siden ved regnestykket med, det vil si reduserte, unødvendige driftskostnader for kommunen og renseanlegget (og VA-abonnentene), og redusert miljøbelastning.

EUs SUP-direktiv er et stort framskritt i arbeidet for å hindre dette, men det er dessverre ikke nok.

Merkingen som foreslås bør derfor være påkrevd ikke bare på produktene spesifisert i EU-direktivet, men for alle typer produkter vi ser havner i toalettet. Dette gjelder ikke bare engangsprodukter i plast, men også produkter av andre materialer og produkter som er ment brukt mer enn en gang. Norsk Vann er involvert i et pågående prosjekt sammen med Hold Norge Rent, finansiert av Handelens Miljøfond og medlemmene. Fra dette prosjektet vil vi få mer detaljert informasjon om hvilken type produkter dette omfatter, noe vi ikke har hatt tidligere.

Det er et sentralt og viktig prinsipp i norsk og EU-forvaltning at det er forurensere som skal betale. I dette tilfellet er det dessverre fellesskapet som må betale for skadene og oppryddingen, gjennom blant annet VA-gebyret, noe som selvsagt ikke var meningen.

Vi mener derfor at det i tillegg til merkekravet må være et krav til produsentene om å gjennomføre opplysningskampanjer for å bevisstgjøre forbrukerne om hensikten med merkingen og informasjon om riktig avfallshåndtering.

Vennlig hilsen,

Med hilsen
Norsk Vann BA

Thomas Breen
Direktør

_____(sign)_____
Arne Haarr
Rådgiver

** Norsk Vann er den nasjonale interesseorganisasjonen for vannbransjen. Organisasjonen skal bidra til rent vann og en bærekraftig utvikling av bransjen gjennom å sikre gode rammebetingelser, kompetanseutvikling og samhandling. Norsk Vann eies av norske kommuner, kommunalt eide selskaper, kommunenes driftsassistanser og enkelte private samvirkevannverk. Norsk Vann representerer 324 kommuner med ca. 98 % av landets innbyggere. Virksomheten finansieres i hovedsak gjennom kontingenter fra medlemmene og brukerbetaling for kurs og andre bestilte tjenester. Leverandører, rådgivere m.m. kan være tilknyttede medlemmer.*